

Ks. M. Kowalczyk SAC (red.), *Apostolat Słowa Bożego*, Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2010, (seria: Biblioteka Instytutu Teologii Apostolstwa 9), ss. 484.

Recenzowana książka jest zbiorem artykułów podejmujących temat apostołatu słowa Bożego, w nawiązaniu do XII Synodu Biskupów: *Słowo Boże w życiu i misji Kościoła*. Poszczególne artykuły zebrano w trzech logicznie podzielonych częściach:

1) Słowo Boże w życiu i wierze Kościoła; 2) Słowo Boże w formacji i posłannictwie Ludu Bożego; 3) Świadkowie Słowa Bożego. Tematyka publikacji nabiera w bieżącym roku nowej aktualności w związku z przygotowywanym XIII Zwyczajnym Zgromadzeniem Synodu Biskupów dla przekazu wiary chrześcijańskiej, w którego *Lineamentach* czytamy, że „Ewangelia jest Ewangelią Jezusa Chrystusa. Nie tylko w tym sensie, że jej treścią jest Jezus Chrystus. O wiele więcej, Jezus Chrystus, poprzez Ducha Świętego jest również promotorem i podstawowym podmiotem jej głoszenia, jej przekazu. Celem przekazu wiary jest zatem urzeczywistnienie tego spotkania z Jezusem Chrystusem, w Duchu, aby dotrzeć do Ojca Jego i naszego, i móc Go doświadczyć” (nr 11). Potrzeba więc „bardziej świadomie i z większą ufnością zwracać uwagę na rolę, którą Słowo Boże może odegrać w misji Kościoła, czy to w tej szczególnej chwili głoszenia orędzia zbawienia czy to w chwili bardziej refleksyjnej słuchania i dialogu z kulturami” (nr 13).

Pierwsza część publikacji, ukazująca dogłębnie doktrynalne aspekty słowa Bożego w zakresie biblistyki, chrystologii, mariologii i eucharystiologii, a także teologii moralnej, zawiera artykuły znanych z wielu publikacji naukowców, jak: o. Tadeusz Dionizy Łukaszuk (paulin ze Skalki w Krakowie), ks. prof. Paweł Góralczyk (członek Centralnej Komisji do spraw Tytułów Naukowych, kierownik Katedry Teologii Moralnej Fundamentalnej UKSW oraz przewodniczący Rady Naukowej i redaktor naczelny polskiej wersji Międzynarodowego Przeglądu Teologicznego „Communio”), czy też o. Grzegorz Bartosik, kierownik Katedry Mariologii, i dyrektor Instytutu Kolbiańskiego w Niepokalanowie, który pełni równocześnie funkcję prodziekana Wydziału Teologicznego UKSW. Na zainteresowanie czytelników zasługują także artykuły moderatorów i wykładowców Wyższego Seminarium Duchownego księży pallotynów w Ołtarzewie, gdzie funkcjonuje Instytut Teologii Apostolstwa (ITA). Są to profesorowie UKSW: biblista, ks. Franciszek Mickiewicz, dogmatyk i wykładowca teologii fundamentalnej, ks. Marian Kowalczyk, pełniący funkcję dyrektora ITA oraz kierownika Katedry Teologii Pozytywnej w Sekcji teologii dogmatycznej Wydziału Teologicznego UKSW. Obydwaj wymienieni zaprezentowali artykuły właściwe ich specjalizacjom. Ks. dr Mirosław Mejzner, prefekt studiów WSD w Ołtarzewie i adiunkt UKSW pochylił się nad lekturą patrystyczną Pisma Świę-

tego. Seminaryjny liturgista oraz redaktor tematyczny i sekretarz redakcji „Communio” kompetentnie ukazał słowo liturgiczne, a ks. dr Dariusz Smolarek, muzykolog pallotyńskiego seminarium i adiunkt KUL, zaprezentował słowo Boże w śpiewach liturgicznych. Nie można pominąć artykułu sekretarza do spraw apostołstwa i formacji Prowincji Zwiastowania Pańskiego SAC, ks. Marka Chmielniaka, wykładowcy teologii dogmatycznej w Ołtarzewie, który przybliżył problematykę *lectio divina*. Ks. dr Jan Kupka, dyrektor Instytutu Pallottiego przy Zarządzie generalnym księży pallotynów w Rzymie, interesująco ukazał znaczenie Pisma Świętego w życiu Kościoła w czasach Założyciela Stowarzyszenia i Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego oraz w życiu i apostołacie samego św. Wincentego Pallottiego. Ciekawie przedstawia się ponadto refleksja nad słowem Bożym w ujęciu encykliki bł. Jana Pawła II *Fides et ratio*, zaprezentowana przez p. dr Izabelę Lachowską z ITA oraz przybliżenie Maryi jako Matki Słowa według objawień w Kibeho (Ruanda), zgodnie z badaniami naukowymi ks. dr Andrzeja Jakackiego, misjonarza pracującego w tamtejszym sanktuarium narodowym.

Druga część recenzowanej pozycji akcentuje rolę słowa Bożego w formacji i apostołstwie poszczególnych stanów i członków Kościoła. Tematykę podejmują artykuły śp. ks. dra Romana Foryckiego SAC, p.t.: *Z prakseologii apostołstwa słowa*, ks. mgr Grzegorza Kurpa SAC, który jako młody kapłan i student filozofii mediów w Rzymie, z autopsji ukazał wartość słowa Bożego w formacji seminaryjnej; ks. prof. UKSW Czesława Parzyszka SAC, o słowie Bożym w życiu i misji osób konsekrowanych; a zwłaszcza księdza generała pallotynów, Jacoba Nampudakama SAC, pochodzącego z Indii, który napisał o słowie Bożym w duchowej formacji św. Wincentego Pallottiego i członków założonego przezeń Dzieła.

Na uwagę zasługuje ponadto artykuł ks. dra Zbigniewa Babickiego SAC, wykładowcy pedagogiki i dydaktyki w Ołtarzewie i adiunkta UKSW, który zaprezentował inspirującą rolę Pisma Świętego w wychowaniu chrześcijańskim w świetle 2 Tm 3, 15-17 oraz ks. dr hab. Anastazego Bławata SAC, który mocno wyakcentował doniosłość słowa Bożego w rodzinie, a zwłaszcza w religijnej formacji przyszłych pokoleń. Ks. dr Krzysztof Marcyński SAC, wykładowca homiletyki w pallotyńskim seminarium i adiunkt UKSW w Instytucie Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa,

uwzględniając wskazania Kościoła odnośnie do kazań i homilii, napisał ciekawy artykuł o znaczeniu głoszenia i rozpowszechniania słowa Bożego, zaś o. mgr lic. Władysław Bodziony CSsR, na podstawie własnych doświadczeń, ukazał słowo Boże w tzw. misjach ludowych. Absolwentka Instytutu Teologii Apostolstwa, p. mgr lic. Joanna Cabaj zwróciła natomiast uwagę na miejsce kobiety w posłudze słowa, akcentując zwłaszcza jej misję macierzyńską, która nie może być pozbawiona tak ważnego zadania, jak promocja słowa Bożego w wychowaniu własnych dzieci.

Godny uznania jest fakt, że w publikacjach na temat apostołatu słowa Bożego w świetle XII Synodu Biskupów nie zabrakło artykułów odnoszących się do zagadnień ekumenicznych, religio-logicznych, kulturowych i misyjnych, na które kolejno zwrócili uwagę: ks. prof. UKSW Wojciech Hanc (ekumenista), ks. mgr lic. Leszek Woroniecki SAC (religiolog) oraz ks. wicegenerał pallotyńów mgr lic. Adam Golec SAC (misjolog). Wśród wymienionych autorów na specjalną pochwałę zasługuje wybitny dogmatyk i wieloletni redaktor naczelny polskiej wersji Międzynarodowego Przeglądu Teologicznego „Communio”, śp. ks. prof. Lucjan Napoleon Balter SAC, który z właściwym sobie polotem pisarskim, przedstawił słowo Boże jako zacyzn nowoczesnych kultur, odnosząc się przy tym do wielu wartościowych zeszytów „Communio”, traktujących wprost lub ubocznie o tej niezwykle aktualnej – zwłaszcza na terenach misyjnych, ale i w Europie Zachodniej – problematyce.

Z trzeciej części publikacji możemy się dowiedzieć o działalności naukowo-dydaktycznej wybitnych świadków słowa Bożego. Nie dziwi fakt, że duchowi synowie św. Wincentego Pallottiego na pierwszym miejscu umieścili postać swojego Założyciela (artykuł ks. dr Andrzeja Pelca SAC). Nie mogło jednak zabraknąć nauczania błogosławionego Jana Pawła II, a także bezpośredniego prekursora odnowy soborowej o. Kardynała Yves’a Congara, o którym autorka artykułu, p. dr Agnieszka Burakowska, dogmatyk, lektor języka angielskiego i redaktor językowy „Communio”, napisała, iż jako człowiek obdarzony krytycznym i niezależnym umysłem, w toku pracy badawczej Yves Congar doszedł do wniosku, że skoro Słowo Boże to Chrystus, najlepszą metodą weryfikacji poprawności uprawianej teologii jest skonfrontowanie jej – właśnie z nauczaniem Jezusa.

Zwieńczeniem recenzowanej publikacji jest złożenie swoistego hołdu śp. ks. Julianowi Warzesze SAC, wybitnemu bibliście palotyńskiemu, który niemal całe swoje życie poświęcił zgłębianiu tajemnic oraz odczytywaniu znaków zbawienia, które Bóg przekażał na kartach Pisma Świętego, będąc zarazem wiernym synem św. Wincentego Pallottiego, przykładnym wychowawcą alumnów i dobrym człowiekiem (świadczą o tym wspomnienia o śp. Profesorze, wypowiedziane przez uczestników Jego pogrzebu). Na szczególną uwagę zasługuje jednak – wspomniana w artykule ks. Mickiewicza – publikacja ks. Warzechy, związana z historią biblijnego Izraela, bez której nie da się do końca zrozumieć zbawczego przesłania całej Biblii, a więc nie tylko Starego, lecz także Nowego Testamentu.

* * *

Recenzowana publikacja jest naukowo dojrzała, zwłaszcza pod względem biblijno-teologicznym, ale zawiera także interesujące artykuły z pogranicza teologii i filozofii oraz pedagogiki. Biorąc pod uwagę owoce XII Zwyczajnego Zgromadzenia Synodu Biskupów o słowie Bożym w życiu Kościoła i świata, posynodalną adhoratcję apostolską Benedykta XVI *Verbum Domini*, a także Synod Biskupów 2012 niekwestionowanym walorem książki jest aktualność podejmowanej w poszczególnych artykułach problematyki. Wytrawni teologowie twórczo analizują treści dokumentów synodalnych i wypowiedzi uczestników Synodu, uwypuklając kwestie, właściwe odpowiadającej sobie specjalizacji. Trzeba też pochwalić włączenie do publikacji wybranych artykułów początkujących adeptów nauk teologicznych, które w ocenie redakcji w żadnej mierze nie klasyfikowały się do usunięcia z recenzowanej książki. Wręcz przeciwnie, po zapoznaniu się z treścią wszystkich artykułów, należy wyraźnie stwierdzić, że ubogacają one dorobek naukowy i w pełni zasługują na upowszechnienie.

Ks. Mirosław Kowalczyk